

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

18 червня 2020 р.

Київ

№ 376-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради, яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 24562 (вх. № 667-ПДД від 13.11.2019), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 12.02.2020 № 02/54-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/21-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 500-26.15/21-20-ДД про державну допомогу та подання з попередніми висновками від 04.06.2020 № 500-26.15/21-20-ДД/269-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 24562 (вх. № 667-ПДД від 13.11.2019) Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) листом від 19.11.2019 № 500-29/02-15096 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію.
- (3) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 25119 (вх. № 759-ПДД від 13.12.2019) Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради надано відповідь на лист Комітету.
- (4) За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 12.02.2020 № 02/54-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/21-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Комітету від 13.02.2020 № 500-29/02-2399 направлено копію розпорядження на адресу Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо

подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.

- (5) Комітет листом від 24.04.2020 № 500-29/02-6039 направив вимогу про отримання додаткової інформації.
- (6) Відповідь на лист Комітету від 24.04.2020 № 500-29/02-6039 надійшла від Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради та зареєстрована на Порталі державної допомоги за № 1501-ПДД/4 від 19.05.2020.
- (7) Листом від 27.05.2020 № 747/09 Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради надало додаткову інформацію в рамках розгляду Справи.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (8) Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради (61095, м. Запоріжжя, вул. Шкільна, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 37573576).

2.2. Отримувач підтримки

- (9) Запорізьке комунальне підприємство міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» (далі – КП «Запоріжелектротранс») (69095, м. Запоріжжя, вул. Шкільна, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 03328379).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (10) Метою (ціллю) підтримки є:
 - сприяння окремим видам господарської діяльності;
 - покращення якості поїздок громадським транспортом завдяки підвищенню стандартів якості;
 - покращення екологічного стану в місті;
 - створення додаткових робочих місць;
 - скорочення часу поїздки громадським транспортом для автотранспортних засобів та пасажирів без погіршення умов руху;
 - зменшення завантаженості на дорогах та скорочення дорожньо-транспортних пригод.

2.4. Очікуваний результат

- (11) Придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (12) Закон України «Про автомобільний транспорт».
- (13) Рішення Запорізької міської ради від 28.08.2019 № 49 «Про підтримку участі у реалізації проекту цільових екологічних (зелених) інвестицій «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному

підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами».

- (14) Проєкт цільових екологічних (зелених) інвестицій «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами».
- (15) Постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2008 № 221 (зі змінами) «Про затвердження Порядку розгляду, схвалення і реалізації проєктів цільових екологічних (зелених) інвестицій та пропозицій щодо здійснення заходів, пов'язаних з реалізацією таких проєктів і виконанням зобов'язань сторін Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату».
- (16) Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 12.07.2019 № 253 «Про схвалення проєктів цільових екологічних (зелених) інвестицій та пропозицій щодо здійснення заходів, пунктом 1 якого схвалено проєкт «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами)».
- (17) Паспорт бюджетної програми місцевого бюджету на 2020 рік, затверджений наказом Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради від 11.03.2020 № 20.

2.6. Форма підтримки

- (18) Капітальні трансферти на придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій.

2.7. Обсяг підтримки

- (19) Загальний обсяг підтримки – 90 178 559,2 грн.
З них:
2019 рік: 35 840 345,53 грн;
2020 рік: 54 338 213,68 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (20) з 01.12.2019 по 30.09.2020.

3. ПОЄДНАННЯ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

- (21) Рішенням Комітету від 13.02.2019 № 93-р встановлено, що державна підтримка у формі субсидії та капітальні трансферти на виплату заробітної плати, сплату податків і зборів на заробітну плату та оплату спожитої електроенергії, на оновлення рухомого складу, ремонт матеріально-технічної бази, розвиток транспортної мережі та розвиток інфраструктури міського електротранспорту, що виділяється на підставі проєкту рішення Запорізької міської ради «Про затвердження міської цільової програми «Забезпечення належної та безперебійної роботи Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на 2019 – 2021 роки»

та Закону України «Про міський електричний транспорт» Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на період з 01.01.2019 по 31.12.2021 у сумі 866 204,761 тис. грн, **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (22) Відповідно до зазначеного рішення державна підтримка спрямовується на:
- капітальний ремонт 12 трамваїв Т-3 із заміною кузова на новий з низьким рівнем підлоги та заміною контакторно-реостатної системи управління на транзисторно-імпульсну енергозощадливу систему управління проведення капітального ремонту трамваїв із заміною кузова, що включає оплату за нові кузова, придбання комплектувальних для ремонту трамваїв і трамвайних візків у їх складі;
 - капітальний ремонт 12 трамваїв Т-3М - проведення капітального ремонту трамваїв Т-3М, придбання комплектувальних для ремонту трамваїв;
 - капітальний ремонт 24 трамвайних візків для трамваїв Т-3 - проведення капітального ремонту трамвайних візків, придбання комплектувальних для ремонту трамвайних візків;
 - облаштування тягових перетворювальних підстанцій міського електротранспорту 17 системами моніторингу та захисту тягової мережі - оплата придбання обладнання та робіт з облаштування тягових перетворювальних підстанцій системами моніторингу та захисту тягової мережі;
 - придбання для Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» 20 нових тролейбусів;
 - придбання матеріалів та техніки для ремонту контактної мережі з метою забезпечення надання якісних та безпечних послуг з перевезення пасажирів міським громадським транспортом.
- (23) Рішенням Комітету від 08.08.2019 № 548-р встановлено:
1. Визнати, що підтримка у формі субсидій та капітальних трансфертів на часткову оплату палива для перевезення пасажирів автобусами підприємства, запровадження системи моніторингу та диспетчеризації (GPS) на автотранспортних засобах із впровадженням програмного забезпечення та встановлення інтерактивних екранів на зупинках міського електротранспорту; фінансове забезпечення погашення частини вартості предмета фінансового лізингу та погашення відсотків фінансового лізингу за договорами фінансового лізингу від 03.11.2017 № 45/2017/ЗОД-МСБ та від 27.08.2018 № 1002/2018/ЗОД-МСБ-ФЛ, що виділяється на підставі рішення Запорізької міської ради від 28.03.2018 № 43 «Про затвердження міської цільової програми «Забезпечення належної та безперебійної роботи Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на 2018 – 2021 роки», Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс», на період з 01.01.2019 по 31.12.2021 у сумі 292 426 210 гривень, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
 2. Визнати, що державна допомога, яку надає Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на підставі рішення Запорізької міської ради від 28.03.2018 № 43 «Про затвердження міської цільової програми «Забезпечення належної та безперебійної роботи Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на 2018 – 2021 роки», у формі субсидій та капітальних трансфертів на часткову оплату палива для перевезення пасажирів автобусами підприємства, запровадження системи моніторингу та диспетчеризації (GPS) на автотранспортних засобах із

впровадженням програмного забезпечення та встановлення інтерактивних екранів на зупинках міського електротранспорту; фінансове забезпечення погашення частини вартості предмета фінансового лізингу та погашення відсотків фінансового лізингу за договорами фінансового лізингу від 03.11.2017 № 45/2017/ЗОД-МСБ та від 27.08.2018 № 1002/2018/ЗОД-МСБ-ФЛ, на період з 01.01.2019 по 31.12.2021 у сумі 292 426 210 гривень, є допустимою відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» внаслідок внесення Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради змін до умов її надання та за умови виконання таких зобов'язань:

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, в якому повинні бути чітко визначені:

- параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів автомобільним транспортом, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) розробити та затвердити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами;

3) забезпечити використання наданих на умовах фінансового лізингу автобусів за договорами фінансового лізингу від 03.11.2017 № 45/2017/ЗОД-МСБ та від 27.08.2018 № 1002/2018/ЗОД-МСБ-ФЛ виключно на маршрутах:

- № 17 «Арматурний завод – Вокзал Запоріжжя-І», протягом строку дії договору від 02.03.2018 № 110;

- № 72 «Бородінський ринок – вул. Пархоменка», протягом строку дії договору від 23.03.2018 № 111;

- № 18 «Бородінський мкрн – 4-й Південний мкрн», протягом строку дії договору від 23.03.2018 № 112;

- № 38 «БК ЗАЛК – Аптека (вул. Рубана)», протягом строку дії договору від 21.05.2018 № 114;

- № 59 «вул. Чумаченка – Набережна», протягом строку дії договору від 18.06.2018 № 136;

- № 56 «Комбінат «Запоріжсталь» – Центральна прохідна», протягом строку дії договору від 31.07.2018 № 143;

- № 39 «Нікопольський поворот – майдан Університетський», протягом строку дії договору від 28.01.2019 № 152;

- № 29 «вул. Фінальна – 4-й Південний мкрн», протягом строку дії договору від 14.03.2019 № 153;

- № 94 «вул. Б. Заводи – Сімферопольське шосе», протягом строку дії договору від 06.05.2019 № 155,

з метою недопущення, усунення та суттєвого обмеження конкуренції на автобусних маршрутах загального користування у місті Запоріжжя;

4) надані на умовах фінансового лізингу автобуси мають перебувати у власності територіальної громади міста Запоріжжя, у разі якщо після закінчення терміну дії договорів фінансового лізингу від 03.11.2017 № 45/2017/ЗОД-МСБ та від 27.08.2018 № 1002/2018/ЗОД-МСБ-ФЛ передбачається зміна власника.

3. Визнати, що підтримка у формі капітальних трансфертів на впорядкування інфраструктури водного транспорту, а саме: утримання, експлуатацію та капітальний ремонт пасажирських понтон-причалів, що виділяється на підставі рішення Запорізької міської ради від 28.03.2018 № 43 «Про затвердження міської цільової програми «Забезпечення належної та безперебійної роботи Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на 2018 – 2021 роки», Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на період з 01.01.2019 по 31.12.2021 у сумі 1 277 942 гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Визнати, що державна допомога, яку надає Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на підставі рішення Запорізької міської ради від 28.03.2018 № 43 «Про затвердження міської цільової програми «Забезпечення належної та безперебійної роботи Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на 2018 – 2021 роки», у формі капітальних трансфертів на впорядкування інфраструктури водного транспорту, а саме: утримання, експлуатацію та капітальний ремонт пасажирських понтон-причалів, на період з 01.01.2019 по 31.12.2021 у сумі 1 277 942 гривень, є допустимою відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», внаслідок внесення Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради змін до умов її надання та за умови виконання таких зобов'язань:

1) державна допомога, що надається Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс», повинна спрямовуватись виключно на допустимі витрати, а саме: утримання, експлуатацію та капітальний ремонт пасажирських понтон-причалів;

2) у разі отримання доходу Запорізьким комунальним підприємством міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» під час надання послуг із доступу до понтон-причалів як об'єктів інфраструктури внутрішнього водного транспорту, отриманий прибуток від надання таких послуг має бути перераховано до бюджету міста Запоріжжя;

3) доступ до понтон-причалів повинен бути відкритий для усіх суб'єктів господарювання та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі, умови ціноутворення для його використання повинні бути оприлюднені.

5. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пунктах 2 та 4 резолютивної частини цього рішення, протягом року з дня прийняття цього рішення, тобто до 08.08.2020.

4. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

- (24) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, метою проєкту «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами) (далі – Проєкт) є скорочення викидів парникових газів за рахунок зменшення споживання палива шляхом заміни 10 застарілих автобусів з дизельним двигуном, які перебувають у використанні КП «Запоріжелектротранс», і які вичерпали свій технічний ресурс, на таку ж саму кількість сучасних електробусів з електричними двигунами, що має велике соціальне значення з урахуванням високого рівня забруднення атмосферного повітря в місті

Запоріжжя. Ці заходи мають загальний економічний і соціальний інтерес для мешканців міста Запоріжжя і не можуть бути реалізовані без державної допомоги.

- (25) Загальна вартість Проєкту становить 217 661 397,08 грн.
 З державного бюджету – 127 380 837,88 грн, або 58,52 %:
- закупівля 6 одиниць електробусів – 89 600 863,84 грн;
 - закупівля 2 зарядних пристроїв для повільної зарядки – 3 541 536,12 грн;
 - закупівля однієї пантографної зарядної станції – 5 312 304,18 грн;
 - оплата 0,5 послуги нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій – 3 954 715,33 грн;
 - сплата ввізного мита (3,8 %) – 3 741 278,76 грн;
 - сплата ПДВ (20 %) – 21 230 139,65 грн.

З місцевого бюджету міста Запоріжжя – 90 178 559,20 грн, або 41,43 %:

- закупівля 4 одиниць електробусів – 59 733 909,22 грн;
- закупівля 2 зарядних пристроїв для повільної зарядки – 3 541 536,12 грн;
- закупівля однієї пантографної зарядної станції – 5 312 304,18 грн;
- оплата 0,5 послуги нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій – 3 954 715,33 грн;
- сплата ввізного мита (3,8 %) – 2 606 334,48 грн;
- сплата ПДВ (20 %) – 15 029 759,86 грн.

Кошти КП «Запоріжелектротранс» – 102 000,00 грн, або 0,05 %.

- (26) Варто зазначити, що в цій Справі погоджуються кошти виключно з місцевого бюджету міста Запоріжжя в сумі 90 178 559,20 грн.
- (27) Листом від 27.05.2020 № 747/09 Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради повідомило, що на 27.05.2020 КП «Запоріжелектротранс» у межах вказаного Проєкту не отримувало фінансування з державного та місцевого бюджетів, також зазначило, що фінансування Проєкту буде здійснено після отримання рішення Комітету.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (28) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (29) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.1. Щодо перевезення пасажирів автобусним транспортом

5.1.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (30) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (31) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (32) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (33) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (34) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (35) Відповідно до статті 262 (4) Угоди, підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих

завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.

- (36) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (37) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (38) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (39) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (40) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № С-280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (далі – Рішення у справі *Altmark*), умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію. Проте державне фінансування, призначене для надання міських, заміських чи регіональних транспортних послуг, не підпадає під дію цього положення, якщо таке фінансування розглядається як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію мають бути виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними

засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

- (41) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.
- (42) Відповідно до пункту 43 Повідомлення Комісії, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (43) Відповідно до пунктів 45-46 Повідомлення Комісії, поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (44) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Altmark.
- (45) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Altmark передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- Пунктом 52 Повідомлення Комісії передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Грунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (46) Зміст другого критерію Рішення у справі Altmark розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (47) Відповідно до пунктів 54 - 55 Повідомлення, методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули,

важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.

- (48) У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.
- (49) Стосовно третього критерію Рішення у справі Altmark, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (50) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Altmark, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат типового суб'єкта господарювання під час надання таких послуг.
- (51) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Altmark.

5.1.2. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугами громадського транспорту

- (52) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, з урахуванням положень 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею і автомобільними шляхами (далі – Регламент).
- (53) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю громадської послуги.
- (54) Статтею 1 Регламенту встановлено, що компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.
- (55) Відповідно до статті 2 Регламенту:
договір на державну послугу означає один або більше юридично обов'язкових актів, що підтверджують угоду між компетентним органом та оператором громадських послуг щодо доручення цьому оператору публічних послуг управління та експлуатації

послуг громадського пасажирського транспорту, що підпадають під зобов'язання з надання публічних послуг; залежно від законодавства держави-члена, договір може також складатися з рішення, прийнятого компетентним органом у формі індивідуального законодавчого чи регуляторного акта, або містити умови, за яких компетентний орган сам надає послуги або доручає надання таких послуг внутрішньому оператору;

загальне правило означає захід, який застосовується без дискримінації до всіх послуг громадського пасажирського транспорту одного типу в певній географічній області, за яку відповідає компетентний орган.

- (56) Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати громадські послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації. Контракт про надання громадських послуг та загальні правила повинні визначити чіткі правила для того, щоб розмір компенсації був адекватним з огляду на забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг.
- (57) Пунктом 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, що відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.
- (58) Відповідно до статті 2 Регламенту громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі.
- (59) Згідно зі статтею 2 Регламенту компенсація за надання громадських послуг означає будь-яку вигоду, у тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання громадських послуг або пов'язаних із періодом, у якому ці послуги надавалися.
- (60) Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг та загальні правила повинні містити:
- чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;
 - характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.

- (61) Тривалість дії договору не повинна перевищувати 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту залізничним чи іншим рейковим транспортом.
- (62) У разі потреби, з урахуванням умов зносу активів, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків, якщо підприємство закупає ці активи самостійно, які є значними щодо загальних активів, необхідних для здійснення виключно послуг пасажирського транспорту, що підпадають під дію договору. Якщо це обґрунтовано витратами, що впливають з певної географічної ситуації у найвіддаленіших регіонах, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків.
- (63) Пунктом 2 статті 5 Регламенту зазначено, зокрема, що будь-який компетентний орган місцевої влади, що забезпечує надання громадських послуг, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту чи доручати надання громадських послуг відокремленим підприємствам, щодо яких орган місцевої влади здійснює такий же контроль, яким він володіє по відношенню до власних підрозділів. Якщо компетентний місцевий орган влади приймає відповідне рішення, у такому разі застосовується наступне:
- при вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, права власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями;
 - підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь в тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (64) Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком. Така компенсація звільняється від обов'язку повідомлення про державну допомогу, передбаченого статтею 108 (3) Договору про заснування Європейського Співтовариства.
- (65) Відповідно до Регламенту компенсація витрат підприємства, пов'язана з виконанням договору про надання послуг громадського транспорту, повинна розраховуватися відповідно до норм, встановлених у додатку до Регламенту.
- (66) Отже, беручи до уваги зобов'язання України, передбачені статтею 264 Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, положення Регламенту та додатково – рішення Європейського Суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, компенсація витрат суб'єкта господарювання є сумісною із наданням послуг загального економічного інтересу, якщо:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та

- отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку. До витрат можуть бути віднесені, зокрема, фонд заробітної плати, вартість утримання та користування інфраструктурою, ремонт та обслуговування рухомого складу й обладнання, необхідного для функціонування інфраструктури послуг громадського транспорту, постійні витрати та вартість капіталу;
- тривалість дії договору не перевищує 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту;
 - у разі укладення прямого договору між підконтрольним підприємством і органом місцевого самоврядування, підприємство не бере участі в конкурентних процедурах для укладення договорів на надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

6.1. Віднесення послуг громадського транспорту до ПЗЕІ

- (67) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (68) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.
- (69) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування покладається на виконавчий орган сільської, селищної, міської ради відповідного населеного пункту. Відповідно до вимог цього Закону відносини між органами місцевого самоврядування та перевізниками мають договірний характер.
- (70) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про автомобільний транспорт» тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:
- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;
 - стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;
 - забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
 - забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.

- (71) Відповідно до статті 11 Закону України «Про автомобільний транспорт» надання соціально значущих послуг автомобільного транспорту здійснюється відповідно до законодавства з питань поставки продукції для державних потреб. Соціально значущими послугами автомобільного транспорту є послуги з перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування за визначеними уповноваженими органами тарифами та на пільгових умовах відповідно до законодавства.
- (72) Згідно зі статтею 15 Закону України «Про автомобільний транспорт» розвиток автомобільного транспорту забезпечується підтримкою органів державної влади шляхом створення умов для:
- надання соціально значущих послуг такого транспорту;
 - придбання транспортних засобів та їх технічного обслуговування і ремонту;
 - стимулювання розвитку ринку відповідних послуг.
- (73) Згідно зі статтею 29 Закону України «Про автомобільний транспорт» органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надати перевізникам, які здійснюють пільгові перевезення пасажирів та перевезення пасажирів за регульованими тарифами, компенсацію відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт».
- (74) Відповідно до статті 37 Закону України «Про автомобільний транспорт» пільгові перевезення пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, забезпечують автомобільні перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. При цьому автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, **забороняється відмовлятися від пільгового перевезення.**
- (75) Згідно зі Статутом КП «Запоріжелектротранс», затвердженим розпорядженням Запорізької міської ради від 17.07.2017 № 245 р (далі – Статут), метою діяльності підприємства є задоволення потреб населення в пасажироперевезеннях з високою культурою обслуговування.
- (76) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, КП «Запоріжелектротранс» є підприємством, яке щодня забезпечує потреби з перевезення незахищених верств населення міста Запоріжжя в необмеженій кількості, діяльність якого більшою мірою залежить від фінансування з бюджету.
- (77) Враховуючи викладене та з урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме автотранспортом, пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.
- (78) Отже, надання підтримки КП «Запоріжелектротранс» у вигляді капітальних трансфертів на придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій є компенсацією витрат, які пов'язані з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

6.2. Оцінка заходу державної підтримки на відповідність критеріям у справі Altmark

- (79) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (80) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені.*
Зобов'язання КП «Запоріжелектротранс» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про автомобільний транспорт», Статутом та Договорами про надання послуг з перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування в місті Запоріжжя від 13.09.2019 № 174, від 13.09.2019 № 179, від 13.09.2019 № 175, від 21.05.2018 № 114, від 31.07.2018 № 143, від 13.09.2019 № 177, від 13.09.2019 № 176, від 06.05.2019 № 155, від 13.09.2019 № 178, від 13.09.2019 № 180. Зокрема, договори містять чіткий перелік маршрутів, на яких КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом, та термін дії договорів.

Отже, вимогу критерію дотримано;

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*
Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради не надало інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Також відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу.*
Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради повідомило, що планує розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до Регламенту, проте не надало підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними*

засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради повідомило, що КП «Запоріжелектротранс», яке здійснює перевезення міськими автобусними маршрутами загального користування, було обрано на конкурсних засадах, відповідно до рішень Виконавчого комітету Запорізької міської ради про проведення конкурсу з перевезення пасажирів міськими автобусними маршрутами загального користування в місті Запоріжжя від 11.09.2019 № 389, від 06.05.2019 № 187, від 27.07.2018 № 337 від 15.05.2018 № 222 та визначення КП «Запоріжелектротранс» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів автобусними маршрутами.

Отже, вимогу критерію дотримано;

- (81) Отже, Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради не надало достатніх обґрунтувань того, що розмір компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.
- (82) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.
- (83) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій, **не може вважатися** компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону, що не є державною допомогою.
- (84) Разом із тим, якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, з урахуванням положень 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент.

6.3. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

6.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (85) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (86) КП «Запоріжелектротранс», якому надається державна підтримка у формі капітальних трансфертів на придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та

гарантійної підтримки зарядних станцій, є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (87) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджету фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.
- (88) Розподіл бюджетних коштів за напрямками здійснює головний розпорядник бюджетних коштів з урахуванням поданих одержувачем бюджетних коштів обґрунтувань потреби в коштах і детальних розрахунків витрат, визначених на підставі норм та нормативів, чинних тарифів, штатної чисельності та умов оплати праці працівників.
- (89) Отже, надання підтримки КП «Запоріжелектротранс» для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету міста Запоріжжя, тобто за рахунок ресурсів держави в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (90) Повідомлена підтримка спрямована КП «Запоріжелектротранс» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій, яке здійснює перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування.
- (91) Водночас, відповідно до інформації, наявної в Комітеті, частка ринку з перевезень пасажирів автомобільним транспортом, яка належить КП «Запоріжелектротранс» у місті Запоріжжя, становить 20,6 відсотка. Питома вага пільгових пасажирів у загальному обсязі автоперевезень підприємства становить 71,8 відсотка.
- (92) Відповідно до інформації, наданої в рамках розгляду справи, КП «Запоріжелектротранс» не є єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність на ринку з перевезень пасажирів автомобільним транспортом. Надавач надав перелік суб'єктів господарювання, які також здійснюють перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Запоріжжя та конкурують із КП «Запоріжелектротранс».
- (93) Отже, у результаті отримання повідомленої фінансової підтримки КП «Запоріжелектротранс» набуває переваг, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах.

6.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (94) Враховуючи, що на ринку перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Запоріжжя, крім КП «Запоріжелектротранс», здійснюють свою господарську діяльність й інші суб'єкти господарювання, державна підтримка КП «Запоріжелектротранс» на

здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій надає КП «Запоріжелектротранс» переваги, які покращують конкурентну позицію цього суб'єкта господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.

- (95) Отже, державна підтримка КП «Запоріжелектротранс» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій спотворює або загрожує спотворенню економічної конкуренції.

6.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (96) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Запоріжелектротранс», за рахунок місцевих ресурсів, на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій, є **державною допомогою у розумінні Закону**.

6.4. Оцінка допустимості державної допомоги

- (97) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.
- (98) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме автотранспортом, пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної допомоги та є послугами загального економічного інтересу, і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.
- (99) Водночас, якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент.
- (100) *Компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.*
- (101) Відповідно до статті 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів автобусними маршрутами загального користування, в якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати

автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.

(102) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» договір з переможцем конкурсу органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають на термін від трьох до п'яти років.

(103) Статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» передбачено, що визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.

(104) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

До обов'язкових умов конкурсу на перевезення пасажирів належать:

- визначена органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування обґрунтована структура парку автобусів, що працюватимуть на маршруті загального користування, за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками;
- державні соціальні нормативи у сфері транспортного обслуговування населення.

(105) Відповідно до пункту 5 Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів автобусним маршрутом загального користування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081, **метою визначення автомобільного перевізника на конкурсних засадах є, зокрема, саме забезпечення виконання соціально значущих перевезень.**

(106) *У конкурсі можуть брати участь фізичні та юридичні особи, які мають ліцензію на право надання послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, на законних підставах використовують у достатній кількості сертифіковані транспортні засоби відповідного класу та відповідають вимогам статті 34 Закону України «Про автомобільний транспорт».*

(107) *Транспортні засоби, які претендент пропонує залучити до перевезень у місті Запоріжжя, повинні відповідати вимогам безпеки, охорони праці, державним стандартам, мати сертифікат відповідності, протокол перевірки технічного стану транспортного засобу.*

(108) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради обрало КП «Запоріжелектротранс», яке здійснює перевезення міськими автобусними маршрутами загального користування виключно на конкурсних засадах, відповідно до рішень Виконавчого комітету Запорізької міської ради про проведення конкурсу з перевезення пасажирів міськими автобусними маршрутами загального користування в місті Запоріжжя від 11.09.2019 № 389, від 06.05.2019 № 187, від 27.07.2018 № 337 від 15.05.2018 № 222 та визначення КП «Запоріжелектротранс» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів автобусними маршрутами.

(109) За результатами проведеного конкурсу Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради укладено з КП «Запоріжелектротранс» договори про надання послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування в місті Запоріжжя від 13.09.2019 № 174, від 13.09.2019 № 179, від 13.09.2019 № 175, від 21.05.2018 № 114, від 31.07.2018 № 143, від 13.09.2019 № 177, від 13.09.2019 № 176, від 06.05.2019 № 155, від 13.09.2019 № 178, від 13.09.2019 № 180 (далі – Договори). Зазначені Договори укладені строком на п'ять років, що відповідає статті 44 Закону України «Про автомобільний транспорт», та містять чіткий перелік маршрутів, на яких КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом, а саме:

- відповідно до договору, укладеного від 13.09.2019 № 174, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 17 «Арматурний завод – просп. 40-річчя Перемоги»;
- відповідно до договору, укладеного від 13.09.2019 № 179, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 72 «Бородінський ринок – вул. Пархоменка»;
- відповідно до договору, укладеного від 13.09.2019 № 175, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 18 «Бородінський мкрн – 4-й Південний мкрн»;
- відповідно до договору, укладеного від 21.05.2018 № 114, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 38 «БК ЗалК – Аптека (вул. Рубана)»;
- відповідно до договору, укладеного від 31.07.2018 № 143, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 56 «Комбінат «Запоріжсталь» – Центральна прохідна»;
- відповідно до договору, укладеного від 13.09.2019 № 177, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 39 «Нікопольський поворот – Вокзал Запоріжжя II»;
- відповідно до договору, укладеного від 13.09.2019 № 176, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 29 «вул. Фінальна – 4-й Південний мкрн»;
- відповідно до договору, укладеного від 06.05.2019 № 155, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 94 «вул. Б. Завади – Сімферопольське шосе»;
- відповідно до договору, укладеного від 13.09.2019 № 178, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 59 «вул. Чумаченко - Набережна»;
- відповідно до договору, укладеного від 13.09.2019 № 180, КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом на маршруті № 86 «Комбінат «Запоріжсталь» – вул. Футбольна».

(110) Зобов'язання КП «Запоріжелектротранс» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про автомобільний транспорт», Статутом та Договорами.

Отже, вимогу Регламенту дотримано.

(111) **Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг та загальні правила повинні містити:**

- **чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;**

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація та наявність будь-яких ексклюзивних прав;*
- *характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;*
- *механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.*

(112) Договори про організацію перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування в місті Запоріжжя укладаються строком на п'ять років, містять чіткий перелік маршрутів, на яких КП «Запоріжелектротранс» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом, проте Договори не містять параметрів, на підставі яких розраховується компенсація та наявність будь-яких ексклюзивних прав; механізму визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг.

Отже, вимогу Регламенту дотримано частково.

(113) *Компетентний орган місцевого самоврядування, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту. При вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, право власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*

(114) Відповідно до Статуту КП «Запоріжелектротранс» суб'єкт господарювання засновано Запорізькою міською радою, предметом діяльності підприємства є пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення, інший пасажирський наземний транспорт.

(115) Відповідно до Статуту майно КП «Запоріжелектротранс» перебуває в комунальній власності територіальної громади міста Запоріжжя й підпорядковане Запорізькій міській раді, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.

(116) *Підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*

(117) КП «Запоріжелектротранс» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, які проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.

(118) *Відповідно до вимог пункту 5 додатка до Регламенту для підвищення прозорості та уникнення перехресного субсидювання, коли суб'єкт господарювання не тільки здійснює перевезення пасажирів громадським транспортом, але й займається*

іншими видами діяльності, рахунки щодо надання послуг з перевезення пасажирів повинні бути відокремлені.

- (119) Відповідно до інформації, отриманої під час розгляду справи, КП «Запоріжелектротранс» забезпечує ведення окремих рахунків з використання бюджетних коштів у казначействі за КПКВК, визначених у паспорті бюджетної програми, на підставі плану використання бюджетних коштів, що містить розподіл бюджетних асигнувань, затверджених головним розпорядником бюджетних коштів.
- (120) У КП «Запоріжелектротранс» забезпечено ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом господарської діяльності. Бухгалтерський облік дохідної частини здійснюється окремо з урахуванням шляхів надходження коштів, а саме: власні грошові кошти, отримані підприємством від основного виду діяльності, та бюджетні кошти за напрямками їх цільового призначення.
- (121) Бухгалтерський облік витрат фінансової підтримки підприємства забезпечується окремим обліком сплати за енергоносії та матеріальні цінності, виплату заробітної плати за окремими відомостями. Списання товарно-матеріальних цінностей за видами діяльності ведеться окремо в розрізі об'єктів обліку.
- (122) Облік робочого часу водіїв автомобільного транспорту здійснюється на підставі таблиця обліку використання робочого часу та щоденних шляхових листів. Підсумковий облік робочого часу здійснюється окремо для кожного водія з дотриманням чинного законодавства.
- (123) Закупівлю товарів, робіт та послуг КП «Запоріжелектротранс» здійснює через систему «ProZorro» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

Отже, вимогу Регламенту дотримано.

- (124) ***Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, розрахунок компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинен розраховуватись відповідно до Методики згідно з вимогами додатка до Регламенту.***
- (125) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради розробляє Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (126) Оскільки відсутній механізм розрахунку компенсації та параметри для визначення компенсації, уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації у відповідному нормативно-правовому та/або розпорядчому акті, така компенсація не може бути належним чином розрахована й перевірена.

Отже, вимогу Регламенту не дотримано.

- (127) ***Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком.***
Отже, вимог та норм Регламенту дотримано не в повному обсязі.

(128) Враховуючи викладене, державна допомога у формі капітальних трансфертів на компенсацію витрат за ПЗЕІ в частині придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій, що виділяється на підставі наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 12.07.2019 № 253 «Про схвалення проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій та пропозицій щодо здійснення заходів, пунктом 1 якого схвалено проект «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами)» та паспорта бюджетної програми місцевого бюджету на 2020 рік, затвердженого наказом Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради від 11.03.2020 № 20, Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на період з 01.12.2019 по 30.09.2020 у сумі 90 178 559,20 грн, є допустимою для конкуренції відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» за умови виконання Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради таких зобов'язань:

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, в якому повинні бути чітко визначені:

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із перевезення пасажирів автомобільним транспортом, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;

- опис заходів щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) розробити та затвердити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами;

3) забезпечити використання придбаних чотирьох електробусів виключно на маршрутах:

- № 17 «Арматурний завод – просп. 40-річчя Перемоги», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 174;

- № 72 «Бородінський ринок – вул. Пархоменка», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 179;

- № 18 «Бородінський мкрн – 4-й Південний мкрн», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 175;

- № 38 «БК ЗалК – Аптека (вул. Рубана)», протягом строку дії договору від 21.05.2018 № 114;

- № 59 «вул. Чумаченка – Набережна», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 178;

- № 56 «Комбінат «Запоріжсталь» – Центральна прохідна», протягом строку дії договору від 31.07.2018 № 143;

- № 39 «Нікопольський поворот – Вокзал Запоріжжя П», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 177;

- № 29 «вул. Фінальна – 4-й Південний мкрн», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 176;

- № 94 «вул. Б. Завади – Сімферопольське шосе», протягом строку дії договору від 06.05.2019 № 155;

- № 86 «Комбінат «Запоріжсталь» – вул. Футбольна», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 180,

з метою недопущення, усунення та суттєвого обмеження конкуренції на автобусних маршрутах загального користування в місті Запоріжжя;

4) забезпечити невиключення амортизаційних нарахувань за придбані чотири електробуси, два зарядних пристрої, одну пантографну зарядну станцію під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Запоріжжя для Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані електробуси будуть передані Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на безкоштовній основі та в разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів автомобільним транспортом, на транспортні засоби та техніку, які придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення Запорізьким комунальним підприємством міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» таких амортизаційних нарахувань;

5) забезпечити повернення придбаних чотирьох електробусів, двох зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції Управлінню з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради після закінчення терміну дії Договорів.

(129) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(130) На подання з попередніми висновками від 04.06.2020 № 500-26.15/21-20-ДД/269-спр (далі – Подання) Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради листом від 05.06.2020 № 907/09 (вх. № 5-01/7182 від 09.06.2020) надало зауваження щодо виключення підпункту 4 пункту 2 зобов'язань, викладених у резолютивній частині: *«Забезпечити не включення амортизаційних нарахувань за придбані чотири електробуси, двох зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Запоріжжя для Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс», або коригування існуючого тарифу, у зв'язку з тим, що придбані електробуси, будуть передані Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на безкоштовній основі».*

(131) Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради повідомило, що згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 07.11.2009 № 1175 (зі змінами та доповненнями) «Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту» до складу тарифу включається амортизація основних засобів та нематеріальних активів виробничого призначення та амортизація основних засобів та нематеріальних активів загальнопромислового призначення. Амортизаційні відрахування відображаються у плановому та фактичному обліку підприємства незалежно від шляху отримання основного засобу – придбаного за власні кошти або придбаного міською радою та переданого на безкоштовній основі у господарське відання підприємства-перевізника. Отже, невиключення амортизаційних відрахувань до структури тарифу призведе до встановлення економічно необґрунтованої вартості проїзду.

- (132) Вищезазначені зауваження не можуть бути враховані, оскільки зобов'язання щодо необхідності невключення амортизаційних нарахувань за придбані чотири електробуси, два зарядних пристрої, одну пантографну зарядну станцію під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу або коригування наявного тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Запоріжжя спрямовано на усунення отримання надмірної компенсації КП «Запоріжелектротранс» з бюджету міста Запоріжжя, у зв'язку з тим, що придбані електробуси та техніка будуть передані підприємству на безкоштовній основі.
- (133) Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради надало зауваження щодо виключення підпункту 5 пункту 2 зобов'язань, викладених у резолютивній частині: *«Забезпечити повернення придбаних чотирьох електробусів, двох зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції Управлінню з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради, після закінчення терміну дії договорів від 13.09.2019 № 174, від 13.09.2019 № 179, від 13.09.2019 № 175, від 21.05.2018 № 114, від 31.07.2018 № 143, від 13.09.2019 № 177, від 13.09.2019 № 176, від 06.05.2019 № 155, від 13.09.2019 № 178, від 13.09.2019 № 180»*, обґрунтовуючи це тим, що проєктом «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами)» така вимога не передбачена, у ході реалізації проєкту застарілі автобуси з двигунами внутрішнього згорання будуть замінені новими електробусами.
- (134) Вищезазначені зауваження не враховані, оскільки зобов'язання щодо необхідності повернення придбаних чотирьох електробусів, двох зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції спрямовано на усунення надмірного обмеження конкуренції на ринку у зв'язку з наданою державною допомогою, що дозволить уникнути надання конкурентних переваг під час участі в конкурсах на визначення перевізників для роботи на автобусних маршрутах загального користування, враховуючи, що одним із критеріїв визначення переможця є наявність відповідної матеріально-технічної бази.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка у формі капітальних трансфертів на придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій, що виділяється на підставі наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 12.07.2019 № 253 «Про схвалення проєктів цільових екологічних (зелених) інвестицій та пропозицій щодо здійснення заходів, пунктом 1 якого схвалено проєкт «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами)» та паспорта бюджетної програми місцевого бюджету на 2020 рік, затвердженого наказом Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради від 11.03.2020 № 20, Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту

«Запоріжелектротранс» на період з 01.12.2019 по 30.09.2020 у сумі 90 178 559,20 гривні, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що державна допомога у формі капітальних трансфертів на придбання 4 електробусів, 2 зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції, послуг нагляду під час монтажу, технічної та гарантійної підтримки зарядних станцій, що виділяється на підставі наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 12.07.2019 № 253 «Про схвалення проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій та пропозицій щодо здійснення заходів, пунктом 1 якого схвалено проект «Технічне переоснащення (заміна рухомого складу існуючих автобусів у Запорізькому комунальному підприємстві міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» електробусами з електричними двигунами)» та паспорта бюджетної програми місцевого бюджету на 2020 рік, затвердженого наказом Управління з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради від 11.03.2020 № 20, Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на період з 01.12.2019 по 30.09.2020 у сумі 90 178 559,20 гривні, є **допустимою** для конкуренції, відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», **за умови виконання** Управлінням з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради **таких зобов'язань**:

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, в якому повинні бути чітко визначені:

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із перевезення пасажирів автомобільним транспортом, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;

- опис заходів щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) розробити та затвердити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами;

3) забезпечити використання придбаних чотирьох електробусів виключно на маршрутах:

- № 17 «Арматурний завод – просп. 40-річчя Перемоги», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 174;

- № 72 «Бородінський ринок – вул. Пархоменка», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 179;

- № 18 «Бородінський мкрн – 4-й Південний мкрн», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 175;

- № 38 «БК ЗалК – Аптека (вул. Рубана)», протягом строку дії договору від 21.05.2018 № 114;

- № 59 «вул. Чумаченка – Набережна», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 178;

- № 56 «Комбінат «Запоріжсталь» – Центральна прохідна», протягом строку дії договору від 31.07.2018 № 143;

- № 39 «Нікопольський поворот – Вокзал Запоріжжя П», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 177;

- № 29 «вул. Фінальна – 4-й Південний мкрн», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 176;

- № 94 «вул. Б. Завади – Сімферопольське шосе», протягом строку дії договору від 06.05.2019 № 155;

- № 86 «Комбінат «Запоріжсталь» – вул. Футбольна», протягом строку дії договору від 13.09.2019 № 180,

з метою недопущення, усунення та суттєвого обмеження конкуренції на автобусних маршрутах загального користування в місті Запоріжжя;

4) забезпечити невиключення амортизаційних нарахувань за придбані чотири електробуси, два зарядних пристрої, одну пантографну зарядну станцію під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Запоріжжя для Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані електробуси будуть передані Запорізькому комунальному підприємству міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» на безкоштовній основі та в разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів автомобільним транспортом, на транспортні засоби та техніку, які придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення Запорізьким комунальним підприємством міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» таких амортизаційних нарахувань;

5) забезпечити повернення придбаних чотирьох електробусів, двох зарядних пристроїв, однієї пантографної зарядної станції Управлінню з питань транспортного забезпечення та зв'язку Запорізької міської ради після закінчення терміну дії договорів від 13.09.2019 № 174, від 13.09.2019 № 179, від 13.09.2019 № 175, від 21.05.2018 № 114, від 31.07.2018 № 143, від 13.09.2019 № 177, від 13.09.2019 № 176, від 06.05.2019 № 155, від 13.09.2019 № 178 та від 13.09.2019 № 180.

3. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, до 08.08.2020.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ